

מתחיל, הנה אויב לפניך, עליך להרגיש התרגשות, ואת הרעידה... וכשאתה נשאר תקוע, וחבל הגרר ניתק, דע לך: מערכתך הוכרעה לרעתך, עליך להרגיש כאחד אביר שהותקף והופל מטוסו, והוא חסר כנף בפני יריבו הקרב ומסתער עליו מעל גב סוסו המשורייץ. הוכרעת ללא אויב, ללא קרב. וכשהאויב מופיע לבסוף, מכונס בתא הסילון, אתה חסר-מגן, אינך יכול להתמודד אתו, אינך יכול להשיגו... עליך רק לסמוך את ראשך בקרקע ולעקוב אחרי מורקות-החול המתרוממות במכת הקליעים. אינך יכול לעשות לו מאומה. עליך רק לקבור את המתים. ובסוף-בסוף מופיע אויב מוחשי, בכבודו ובעצמו, ואתה לוקח אותו שבי והנה הוא יושב לפניך, ואתה משלח אותו דרוור, והוא אינו הולך, אינו רוצה ללכת...

והוא סתם בחור צעיר, עם שפם גדרוני, והוא אינו רוצה למות, בדיוק כמוך, והאירוניה הגדולה: לאביו הנותן-נעלים באלכסנדריה... יש לי חשק לצחוק, בקול רם, בפה מלא... הנה אויבך, יושב לפניך, ומביט בפניך בדאגה, כי הוא יודע שאתה פצוע, ואתה חלש, ואין לך כוח להרים את העוין... ואינך יכול להבינו, מי כאן השובה, ומי הנשבה... אך במצבנו אנו אין לדבר כל חשיבות... בפיסת מדבר זו אין צבאות שונאים, יש רק מאבק עם המחמה, והוא בוא יבוא... אין אינטרסים מנוגדים, ואין שינאת עמים... ישנם רק אנשים מוכים, ותקוה, רק תקוה... השמש חיממה את גופי, ונעים לי לשכב ככה, ואני עוצם את עיני...

***

כ מה זמן ישנתי? הרבה מאד. השמש נסתה מערכה. פאוד ישב במקומו חקודם, צופה לעבר האופק, שם נעלמים עקבות החילים... הוא ריאה שהתעוררת, מחייך אלי ואומר:

— ישנת כל כך טוב... איך אתה מרגיש?
אני נד לו בראשי. אני מביט בפניו של רוניק, ויודע מיד את האמת. הבעת הסבל ונעלמה, עיניו עצומות, הוא ישן כאילו. רק צבע פניו כצבע החול, עם גוון כחלחל, וזקנו הבלתי-מגולה נבדל מעורו בשחור. נגעתי בידי במצחו, היה קר. פאוד קם והתקרב, הוא הבין למתרחש. שמתו את כובעו של רוניק על פניו. בעצם אני צריך גם להקים לו מצבה, אך רובהו נשאר תקוע בחול, ונשרף בודאי... ישבתי שעה ארוכה, ראשי בין כתפי, כפוף כולי... מתוך סבך המחשבות עולה ומתבודד זכרון אחד משונה, ואיני יודע מדוע. הנה אביו של חברי מת, וכשבאתי, ישבה אמו ליד גופתו של הנפטר, וכך ישבה, כמוני עכשיו, ראשה נתון בין כתפיה, סגורה על חזה, פניה לא נראו. ישבה כך שעות ללא ניע... אין זאת כי אם תנוחת גוף זאת שבעית היא לבטוי האבל...

הרמתי את ראשי. פאוד ישב לא הרחק, מדוכא.
— אתה יודע — אמרתי — אצלכם, אצל עמי המזרח, הבריות רגילים לבכות ולצעוק, להקים שאון עצום במוות עליהם קרוב משפחה, נכון?
— כן — ענה — הנשים בוכות וצועקות.

— אתה יודע, באירופה, משם באנו אנחנו, אין הדברים כך. הם שם מקבלים את הגזרה בשתיקה. אף הם בוכים, אבל הם עושים זאת בשקט... אתה יודע, הם אומרים, שהצער הוא כולו שלך, פרטי, ואין לאיש עסק, אם הוא עמוק באמת, או לאו. והצעקות והבכי הם בטוי חיצוני של האבל, ואינם עשויים אלא להסתת את רגשותיהם האמיתיים של המתאבל...

— כן, אך אצלנו נוהגים הבריות להביע את אבלם בפומבי, והם בוכים בקול רם... קמתי על רגלי, התרחקתי צעדים מספר, ושוב התישבתי. הסחרחורת תקפתני. לגמתי מים מהמימיה, והוטב לי. נשארו עוד לגימות אחדות, ונתתי לפאוד... ניסיתי להתרכז ולחשוב על מצבי. ברור לי שמוטה כבר לא יבוא. איני יודע מה קרה, ויש אלף אפשרויות, והוא לא יבוא. אולי נסוגו, או משהו והשאירו אותנו... אולי גם אותו התקיפו סילונים, והשמידוהו... וכפי הנראה אנו מרוחקים ממסלולי הטיסה של אויבוננו, אחרת היינו שומעים אותם, והם היו רואים אותנו.

***

כ אוד, באיזה מרחק אנו נמצאים מהכביש?
— בקו ישרי יהיה אולי כעשרה קילומטרים... אולי חמשה עשר... אולי אוכל לעבור... מוטב לנסות, מאשר לגמזע כאן כמו כלב.

— אתה יודע את הכוון? — שאלתי.
— אנו צריכים ללכת צפונה, עד שנצא לכביש...
טוב, — אמרתי — ננסה לצאת לכביש. אם הוא ביינינו, תהיה אתה השבוי... אך אם הוא בידכם, אהיה אני השבוי. בסדר?

— בסדר — ענה פאוד.
... ויודע אתה, אני פצוע, יהיה זה מאמץ גדול בשבילי... אם אין בכוחך לשמור על ההסדר הזה... מוטב אולי שאשאר כאן במקום... מוטב שתירה בי עכשיו, הנה יש לך עוזי, אתה יכול להשתמש בו...

— אין לך מה לחשוש — אמר — אילו רציתי לעשות זאת, יכולתי כבר מזמן...
... כוחתי היא, שאם הכביש בדיכום, אני רוצה להיות שבי חיי, ולא מת... פניו לבשו ארשת חגיגית, שם ידו על חזהו, ואמר בפתוס:
— אני נותן לך את הוידע של קצין מצרי...

מתוך החפצים הפזורים העליתי שתי קופסאות בשר. אכלנו והחלטנו לזוז. קמנו על רגלינו, והעוין הכביד עלי ללא נשוא, והנעתי על כתפי הבריאה בחוסר סבלנות. פאוד ראה זאת, ואמר:

— אתה פצוע, התחמקלע יכביד עליך... אולי... אולי אני אשא אותו... אם כך יהיה לך נוח יותר...

עמדתי רגע דומם, וחשבתי. הססתי, אך ידעתי שממילא אין זה משנה דבר, אני או הוא... אם גניצל, הרי שנשאר שנינו בחיים. אם יהיו אלה שלנו, שנפגוש בהם, הרי שהכל בסדר. ואם יהיו אלה המצרים, הרי שבמילא תלוי הדבר בתוקף ההסכם שבינינו... נתתי לו את העוין, והוא שם את החגורה על כתפו, פניו רציניים וחזרוי אחריות.

***

ש עת קרה עמדתי, מביט אחרוני, על שני רובים שקניהם תקועים בחול, באמצע המדבר, שתי מצבות, שתן ארבע קברים, שנורעו ביד המקרה בחולות בלתי-יודעים... נפניתי עם גבי אל הקברות, וזונו בצעדים כבדים דרך החולות.

לא עברנו יותר מחמישים מטרים, כשמענו טרטור אירון, ומיד גם ראינוהו: סיפר קטן וצהוב עג עוגות נמוך מעל המדבר!

— זהו — זה...! — צעקתי — זהו — זה... שלנו... זהו — זה...!!
רצנו חזרה אל החול השרוף, והפיפר בא ותג מעל ראשינו, ואנו נפנפנו בידנו, וקפצנו וצעקנו שנינו, אני ופאוד. הטיים הנמיך טוס ונפנף בידו, וזרק פתקה, ובה כתוב: "בעוד חצי שעה יבואו להוציא אתכם". ועוד נפנף בידו והסתלק.

בעוד חצי שעה הגיעו שני זחלים שלנו וקומנדר-קר — אמבולנס. הם העמיסו את הגויות, ואנו עלינו לחול. לא עזבתי את פאוד אף לא לרגע, חששתי שהחברה יפגעו בו לרעה, מתוך נקמה על ארבעת חבריינו.

בדרך נודע לי גורלו של מוטה. הוא לא הגיע חזרה אל היחידה, תעה בדרך ועלה על הכביש, וכוחות נסוגים של המצרים דפקו את החול, והחברה הצליחו להמלט ברגל. אחרי המצרים באו שלנו על הכביש, ומוטה סיפר להם עלינו...

ליחיתי את פאוד למחנה שבויים, לא הסכמתי לעזבו, עד אשר הממונה קיבל אותו מידי. לפני שנפרדנו אמרתי לו, שההצעה שלי, זו בנוגע לשותפות בעסקים, בעיניה עומדת, ופאוד ככה, איני יודע מדוע. אך בגללו נעמדו דמעות גם בעיני, והוא אמר עוד:
— אצלנו רגילים הבריות להביע את רגשותיהם בפומבי, הלא סיפרתי לך...

ד.ו.ב.ק.

אתה טובה אתאי

תשבץ העולם הזה 1073

			8	7	6	5	4	3	2	1	
13					12		11		10		9
	18					17		16		15	14
							21		20		19
								23			22
			28		27			26		25	
									30		29
			32				31				
											33
			37				35				34
											38
					39						
			43			42		41			40
						47		46	45		44
											48

מאוזן; 1. ה-
פצצה של יפאן;
5. מסכן את הירח
המלאכותי;
10. גבלעה בברית-ה-
מועצות;
12. ר-
סובליקה דרום-
אמריקאית;
14. י-
שן;
16. חבל ארץ;
18. לא אשם;
19. כוכב-זמרה;
21. חברת תעופה;
22. מפרש התורה;
23. סטנדרד;
24. ש-
רות של ארגון ה-
הגנה;
25. כלי;
27. קצו של בק-
בוק;
30. ר' נחמן
קרוכמל;
31. חב-
רת דלק;
33. הר-
בה;
35. צרורו לן
בשיר השירים;

36. סמל המתקיות;
38. לחייל בחופשה.
מקום בילוי;
39. וערייה;
40. קיים;
41. המטען הירדני;
43. בן נח;
44. שליט הרוסים.
לשעבר;
46. דמיון
שבמחשבה;
48. טוב לממרח כריכים;
49. בלעדיו קשה להיות צנחן.
מאונך;
2. יורדב לילה;
3. מושב
ממשלת פטון;
4. גשם;
6. כלל הילדים;
7. סיגנית פילטר;
8. קרט;
9. מושב
הנזירות;
11. סימן ההצטיינות ההו-
ליבודית;
13. בית ריכוז לספרים;
15.

למברג

ל ג ב ר ו ת
ל ג ב ר י מ
ל י ל י מ

נעלים

מ ב ח ר ג ד ו ל
מהמודלים החדישים

י ש ר מ ב י ת ה ח ר ו ש ת ל צ ר כ ו נ

תל-אביב, רח' הגליל 2-4
TELAVIV, HAGALIL ST. 2-4
NEAR CENTRAL BUS STATION